

Patientinformation

Godkendt på Sandbjerg 2006

Fødsel af for tidligt fødte børn

Med denne pjece vil vi give Jer information om for tidlig fødsel og hvilke konsekvenser, det kan få for mor og barn. Et barn fødes for tidligt, hvis det fødes mere end tre uger før terminstidspunktet. Når et barn skal fødes for tidligt, er det vanskeligt at beslutte, hvornår og hvordan det skal foregå, og beslutningen afhænger af mange faktorer. Det er derfor vigtigt, at så mange hensyn tages som muligt til dit barn og dig selv.

Hvad betyder det for barnet at skulle fødes for tidligt ?

Hvordan barnet klarer sig efter fødslen afhænger selvfølgelig af, hvor langt man er nået i graviditeten. I praksis vil raske børn, der fødes efter 34 fulde graviditetsuger, kun have få og forbigående problemer. De er ikke, eller kun meget kortvarigt, indlagt på børneafdeling, og forældrene kan ofte hurtigt selv stå for størstedelen af barnets pleje. Disse børn får meget sjældent varige mén.

Børn, der fødes før 34 fulde graviditetsuger, har umodne lunger, og vil ofte have brug for hjælp til at trække vejret efter fødslen. Ofte kan man nå at forberede barnets lunger til at skulle bruges før tid. Ved at give moderen 1-2 indsprøjtninger med binyrebarkhormon kan lungemodningen fremskyndes. Hvis der er tid til at vente på denne proces, vil man ofte vente eller prøve at bremse fødslen i 1-2 døgn for at få den bedste effekt. Hvis man ikke kan udsætte fødslen, er der mulighed for at hjælpe barnets vejtrækning med medicinsk behandling, når det er født. Andre gange vil lidt støtte til vejtrækningen være nok til, at barnet har det godt. Denne hjælp kan de få ved hjælp af en maske eller et næsekatheter med ilt (CPAP-behandling) eller, hvis det ikke er tilstrækkeligt, ved hjælp af en respirator.

Udover lungemodningen er der andre forhold, som har betydning for børn, der er født for tidligt. De har svært ved at holde varmen og det er som regel nødvendigt at lægge dem i varmekasse eller kuvøse. De kan have problemer med at holde blodsukkerbalancen i orden. Og det kan være vanskeligt for så lille et barn at udføre det store arbejde, som det er at sutte mælk fra moderens bryst. Det vil ofte være nødvendigt at tilføre ekstra næring (modermælk eller ammemælk) ved hjælp af en sonde i mavesækken eller give sukkervand gennem et drop. Mange for tidligt fødte børn udvikler godartet gulsot. Det behandles nemt ved at lægge barnet i lyskasse. For tidligt fødte børn vil have sarte blodkar. Det kan give problemer med hyppigere blødninger end ellers. Børnene er også mere modtagelige for infektioner end børn født til tiden.

En stor bekymring er altid, hvordan barnet klarer sig, og det vil selvfølgelig fylde meget i dine tanker. Som tommelfingerregel vil børn født i

- 24. uge have 40 % overlevelse og 40 % blive raske
- 25. uge have 50 % overlevelse og 50 % blive raske
- 26. uge have 60 % overlevelse og 60 % blive raske
- 27. uge have 70 % overlevelse og 70 % blive raske
- 28. uge have 80 % overlevelse og 80 % blive raske
- 29. uge have 90 % overlevelse og 90 % blive raske

Hvis dit barn er født meget før tid, er der altså en vis risiko for at det kan få varige mén. Udsigterne for dit barn, afhænger af, hvordan behandlingen forløber i tiden efter fødslen. Personalet på børneafdelingen vil forsøge at informere dig så godt som muligt, men det er ofte umuligt at udtale sig sikkert, før barnet er 2 år gammelt. Det er desværre ofte indlæringssevne og motorik, der rammes, og det kan dreje sig om alt fra lette indlæringsproblemer til svære spastiske lammelser.

Hvordan skal barnet så fødes ?

Valget af fødselsmåde afhænger helt afgørende af den samlede situation, som du og dit barn er i. Selvom man måske ofte opfatter kejsersnit som en "blid" måde at fødes på, er det ikke altid en fordel, selvom barnet fødes for tidligt.

Fordele ved naturlig fødsel frem for kejsersnit er, at børn født naturligt ofte er bedre til at klare at trække vejret. Da vejrtrækningsbesvær er et meget hyppigt problem hos for tidligt fødte børn, kan der være en større gevinst på dette punkt. Mange børn vil også have nemmere ved at die hos moderen, og selve kontakten til forældrene kan også være hurtigere etableret.

Fordelen ved kejsersnit er, at det går hurtigt. Hvis barnet har en sygdom eller af anden grund ikke har ressourcer til at klare en naturlig fødsel, er kejsersnit en god fødselsmåde. Hvis fødslen ikke er startet af sig selv, kan det også være vanskeligt og tage lang tid at sætte fødslen i gang, og det er ikke altid, man kan vente på dette.

Hvad betyder det for moderen at føde naturligt i forhold til at gennemgå et kejsersnit?

I dag er det meget sikkert for moderen både at føde naturligt og ved kejsersnit. Et kejsersnit, der foretages meget tidligt i graviditeten, kan dog være teknisk vanskeligt, og er derfor forbundet med flere komplikationer, end et kejsersnit foretaget ved terminstidspunktet. Står valget åbent, vil der være flere fordele ved at føde naturligt. Generelt vil en naturlig fødsel betyde mindre blødningsmængde under og efter fødslen. Risiko for infektion vil være mindre, og risiko ved bedøvelse og operation minimal.

Foretages kejsersnit, vil skader på bækkenbunden ikke forekomme, som man kan risikere ved naturlig fødsel. Imidlertid vil disse skader på længere sigt ikke give flere problemer, end hvis man havde født ved kejsersnit.

Samlet vil der være flest fordele ved at føde naturligt. Men det er fortsat overordentligt sikkert at føde ved kejsersnit, når det er nødvendigt.

Hvad sker der efter fødslen ?

De fleste for tidligt fødte børn skal indlægges på en børneafdeling. Mange må endda behandles på en specialiseret børneafdeling (neonatalafdeling). Derfor er der mange forældre og børn, som må flyttes til andre sygehuse.

Kommende graviditeter vil for de flestes vedkommende gå godt, også selvom man har oplevet en for tidlig fødsel. Har det været nødvendigt at foretage kejsersnit, vil det næsten altid være muligt at føde naturligt i kommende graviditeter, såfremt der ikke er andre ting, som taler imod dette. Hvis man har født ved kejsersnit 2 gange, vil mange fødselslæger anbefale, at man ikke vælger at føde naturligt, da der er en lille risiko for, at arret i livmoderen kan bryde under fødslen. Holdepunkterne for denne anbefaling er dog meget svage, og hvis man har ønske om at føde naturligt, er det fuldt forsvarligt, blot man vælger at føde på sygehus/fødeafdeling, hvor jordmoderen har mulighed for at tilkalde en fødselslæge, hvis der opstår problemer under fødslen.